

บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้แก่นักศึกษา

นางสาว ละอองกาญจน์ สุริชัยพาณิชย์

004341

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

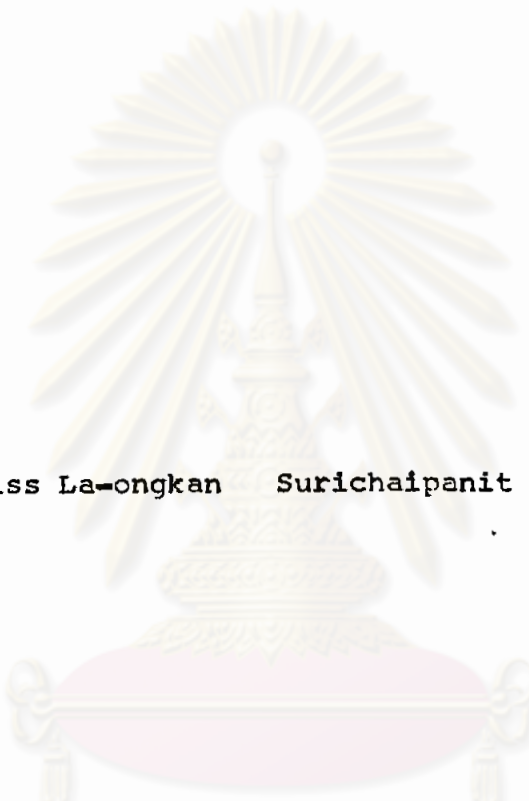
แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

i 17150589

KHON KAEN UNIVERSITY LIBRARY SERVICES RENDERED TO STUDENTS

Miss La-ongkan Surichaipanit

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้แก่นักศึกษา

โดย

นางสาวละอองกาญจน์ สุริชัยพาณิชย์

แผนกวิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์นงลักษณ์ ไม่นายกิจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มณฑา พัววิไล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์นงลักษณ์ ไม่นายกิจ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มณฑา พัววิไล)

..... กรรมการ

(อาจารย์ศรีทอง สีหาพงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้แก่นักศึกษา

ชื่อ

นางสาวละออกาญจน์ สุริชัยพาณิชย์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์นงลักษณ์ ไม่นายกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑา พัววิไล

แผนกวิชา

บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา

2520

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสำรวจบริการต่างๆของห้องสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น การใช้ห้องสมุดและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบริการของห้องสมุด ผลการวิจัยคาดว่าจะใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารระดับสูง บรรณารักษ์สำนักงานหอสมุดกลาง และบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ นำไปปรับปรุงแก้ไขการให้บริการของห้องสมุดแต่ละแห่ง ให้ดียิ่งขึ้นและสนองความต้องการของนักศึกษาให้มากที่สุด

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากหนังสือและวัสดุการอ่านอื่นๆที่เกี่ยวกับบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัย การสัมภาษณ์บรรณารักษ์ สำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ และจากการสำรวจตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 634 คนหรือร้อยละ 25 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในปีการศึกษา 2519

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาใช้ห้องสมุดมากกว่าสัปดาห์ละครั้งในวันที่ไม่มีชั่วโมงเรียนมากที่สุด เพื่อค้นคว้าประกอบการเรียนและการเขียนรายงานหรือภาคินพนธ์ โดยศึกษาวิธีใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง และค้นหาสิ่งที่ต้องการจากห้องสมุดด้วยการใช้บัตรรายการเท่าที่กับการเดินดูจากชั้น บริการของสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะเป็นที่พอใจของนักศึกษาในระดับปานกลางและน้อย ปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้คือสำนักงานหอสมุดกลางตั้งอยู่ไกลจากอาคารเรียน และหอพักทำให้ไปใช้บริการไม่สะดวก ห้องสมุดคณะส่วนมากเปิดบริการเฉพาะในเวลาราชการและเนื้อที่สำหรับให้บริการมีขนาดเล็ก

๑
แคมมาก ทั้งสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะมีหนังสือและวัสดุการอ่านอื่น ๆ
จำนวนน้อย และให้ยืมในระยะเวลาดสั้น

ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงบริการ ของสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ
เพิ่มจำนวนหนังสือและวัสดุการอ่านอื่น ๆ ขยายเนื้อที่สำหรับให้บริการ ของห้องสมุดคณะ
และสร้างอาคาร สำนักงานหอสมุดกลางหลังใหม่ให้อยู่ในศูนย์กลาง การใช้ของนักศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Khon Kaen University Library Services
                                 Rendered to Students

Name   Miss La-ong Kan Surichaipanit

Thesis Advisors   Instructor Nonglak Minaikit
                                 Assistant Professor Montha Puavilai

Department   Library Science

Academic Year   1977

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the various aspects of library services of Khon Kaen University, the usability of the university libraries and the students' reactions to the library services. It is expected that the results of this research will be of great help as a guideline to the university administrators, the librarians of the Office of the Central Library and the faculty libraries for the improvement of their services, so that the optimum benefit could be achieved to gratify the students' needs.

The information and data in this research are obtained from books and other printed materials related to university library services, interviews with librarians of the Office of the Central Library and faculty libraries, and questionnaires

answered by 634 students or 25 percents of the total students in the academic year 1976.

The results of this research show that the students use the libraries more than once a week on week-days during class-free periods for the preparation of reports and term papers. The information obtained is by means of self instruction, using card catalogs and browsing through the shelves. With regard to the library services, the questionnaire responses reveal satisfaction from medium to minimal extent. However, in connection with limitations, the following data are obtained : the isolated location of the Office of the Central Library from the faculty building complexes and dormitories; the short working hours and the inadequate areas of services of the faculty libraries; the short checking out period and the inadequate collections of books and other printed materials.

Recommendations are: the improvement of the Office of the Central Library and faculty libraries services, the enrichment of the library collections, the enlargement of certain areas of faculty libraries, and a new central library which is located within convenient accessibility of the majority of the students.

กิติกรรมประกาศ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์นงลักษณ์ ไม่นายกิจ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑา พิ้ววิไล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยตรวจแก้ไขทุกตอนอย่างละเอียด นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ศรีทอง สีหาพงศ์ ซึ่งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัย และแก้ไขความถูกต้องของเรื่องราวบางตอน จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดา โพธิ์เมือง ผู้อำนวยการสำนักงานหอสมุดกลาง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบห้องสมุดคณะทุกแห่งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ยุพิน เชนมณี อาจารย์พิมพ์ภา กาวิละ อาจารย์อัมพร กิจงาม อาจารย์พะวงพิศ เทียนทิม อาจารย์ศิริพร วงศ์สัมพันธ์ อาจารย์กฤษณ์ สุวรรณรัตน์ และนางสาวทัศนีย์ ทองศิริ ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณทุกท่านที่มีใ้กำลังใจมา ณ ที่นี้ แท้มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

ศูนย์วิทยบริการ
ระยองกาญจน์ สุริยพานิชย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	14
2. บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัย	15
วัตถุประสงค์และหน้าที่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย	15
มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับบริการ ของห้องสมุด	17
ประเภทของบริการห้องสมุดมหาวิทยาลัย	19
บริการจ่าย - รับ	19
ระบบที่ใช้เจ้าหน้าที่	20
ระบบกึ่งอัตโนมัติ	20
ระบบอัตโนมัติ	21

บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	27
บริการตอบคำถาม	29
บริการช่วยการค้นคว้า	32
บริการบรรณานุกรม	36
บริการสอนวิธีใช้ห้องสมุด	38
บริการถ่ายเอกสาร	41
บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย	43
3. บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น	46
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น	46
สำนักงานหอสมุดกลาง	51
วัตถุประสงค์และนโยบาย	52
ฐานะและการแบ่งหน่วยงาน	52
ลักษณะและสภาพทั่วไป	54
ห้องสมุดคณะ	54
ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ	56
คณะกรรมการห้องสมุด	57
การจัดหมวดหมู่หนังสือ	60
การสำรวจสภาพสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ	60
4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น	85
วิธีดำเนินการวิจัย	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ปัญหาในการเข้าใช้สำนักงานหอสมุดกลาง	138

ปัญหาในการเข้าใจของสมเด็จพระ ขอเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการของสำนักงานหอ สมุคกลาง	140
ขอเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการของของสมเด็จพระ สมุคกลาง	141
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	145
สรุปผลการวิจัย	145
อภิปรายผล	148
ขอเสนอแนะ	153
บรรณานุกรม	159
ภาคผนวก	166
ประวัติการศึกษา	193

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

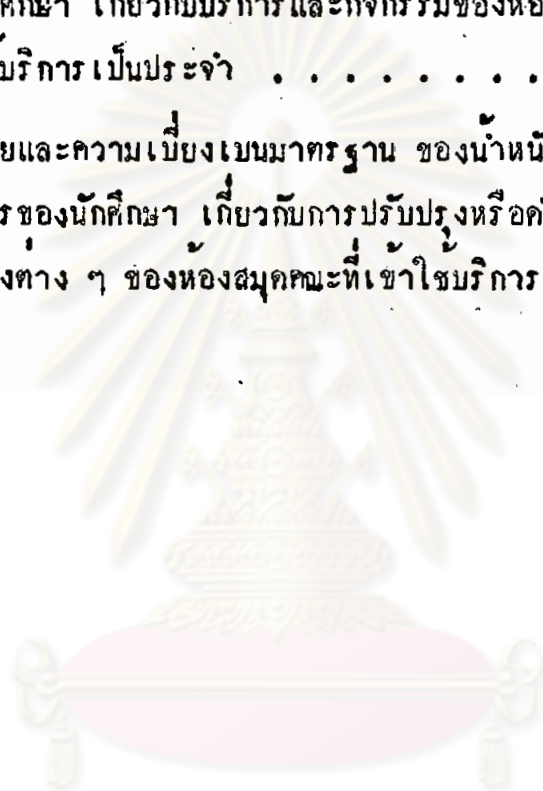
หน้า

1. คณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่เริ่มรับนักศึกษา วัตถุประสงค์ของคณะ และวุฒิที่มีมติได้รับหลังจากจบการศึกษา	49
2. จำนวนคณะกรรมการห้องสมุด จำแนกตามห้องสมุดและตำแหน่ง ของกรรมการ	58
3. ลักษณะอาคารและจำนวนที่นั่ง	62
4. จำนวนครุภัณฑ์	64
5. จำนวนบุคลากรและนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด	67
6. รายได้ของห้องสมุด	69
7. จำนวนหนังสือและวัสดุการอ่านอื่น ๆ	70
8. ระเบียบการใช้และบริการของห้องสมุด	72
9. จำนวนเฉลี่ยของนักศึกษาที่เข้าใช้ห้องสมุดและการยืมหนังสือ วัสดุ การอ่านอื่น ๆ และสถิติค้นวัสดุใน 1 วัน	76
10. การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	78
11. ปัญหาของห้องสมุด	80
12. จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและเพศ	90
13. จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามคณะและระดับการศึกษา	92
14. จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและอัตราความถี่ ในการใช้ห้องสมุด	94
15. จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามคณะและเวลาใช้ห้องสมุด	96

16.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและความคิด เห็น เกี่ยวกับความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษา	98
17.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและจุดประสงค์ ในการใช้ห้องสมุด	100
18.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและความรู้ เกี่ยวกับวิธีใช้ห้องสมุด	102
19.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและวิธีค้นหา สิ่งที่ต้องการ จากห้องสมุด	104
20.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและการใช้ หนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และโสตทัศนวัสดุในห้องสมุด	106
21.	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามคณะและการใช้ บริการประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	108
22.	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักรู้สึกคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับสถานที่ของสำนักงานหอสมุดกลาง	111
23.	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักรู้สึกคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับครุภัณฑ์ของสำนักงานหอสมุดกลาง	113
24.	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักรู้สึกคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับหนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และ โสตทัศนวัสดุของสำนักงานหอสมุดกลาง	115
25.	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักรู้สึกคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่และการให้บริการ ของสำนักงานหอสมุดกลาง	118

26. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับบริการและกิจกรรมของสำนักงานหอ สมุดกลาง	120
27. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนักความต้อง การของนักศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือดำเนินการใน เรื่องต่าง ๆ ของสำนักงานหอสมุดกลาง	122
28. จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามการให้ห้องสมุด คณะต่าง ๆ	124
29. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนักความคิด เห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสถานที่ของห้องสมุดคณะ ที่เข้าใช้ บริการ เป็นประจำ	126
30. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับครุภัณฑ์ของห้องสมุดคณะ ที่เข้าใช้ บริการ เป็นประจำ	128
31. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับหนังสือและวัสดุการอ่านอื่น ๆ ของห้อง สมุดคณะที่เข้าใช้บริการ เป็นประจำ	130
32. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่และการให้บริการของห้องสมุดคณะ ที่เข้าใช้บริการ เป็นประจำ	132

33. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็น
ของนักศึกษา เกี่ยวกับบริการและกิจกรรมของห้องสมุดคณะที่
เข้าใช้บริการ เป็นประจำ 134
34. ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนักความ
ต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือดำเนินการ
ในเรื่องต่าง ๆ ของห้องสมุดคณะที่เข้าใช้บริการ เป็นประจำ 136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย